

18.87x34.62	1/2	4	עמוד	המגזין	מעריב	09/02/2016	51784302-0
צעירים בטיכון - 41340							

משפחה כן בוחרים

אילנה שטוטלנד | 04

משפחה וחיות אחרות

נועה נותנת לילדים חיבוק בלילות הקשים, טלי מטפלת בתינוקות נטושים, ויעל ובן זוגה קיבלו לחיקם בת 4 שהחיים לא האירו לה פנים • לרגל יום המשפחה שחל היום, האנשים שמעניקים בית חם למי שזקוקים לכך מוכיחים שאהבה סמיכה יותר מדם

אילנה שטוטלנד

ל

נועה אסייג, רווקה בת 35, עדיין אין ילדים משלה, אבל את הפור נקציות השונות של אם היא ממלאת בעבודתה בכפר נרדים

בערד. אסייג היא אם הבית של קלט החי רום של הכפר, שאמור לתת מענה למצבי חירום שבהם הרשויות מוציאות ילדים מביתם באופן מיידי בשל אירועים קשים. "יש פה הרבה מקרים מאוד נוגעים ללב", מספרת אסייג. "את יכולה לראות ילדים שמגיעים ומאוד קשה להם להיפרד מאמא שלהם. זה מתבטא בבכי קורע לב באמצע הלילה, או ילד שמתעורר באמצע הלילה בצרחות. את צריכה לקום אל הילד, לנסות להרגיע אותו, לעזור לו להירדם. זה לא פשוט, ואלה דברים שלא פעם קרו עם ילד כזה או אחר".

יום המשפחה שמצוין היום הוא יום חג למשפחות רבות, אבל גם תזכורת לכך שיש ילדים שנסיבות חייהם מנעו מהם לגדול בחיק הוריהם הביולוגיים. לחלל הזה נכנסים אנשים שמנסים במסגרת עבודתם או במסגרת התנדבותית לספק לילד את צרכיו ולתת לו להרגיש שהוא אהוב ורצוי.

אחת המסגרות שמאפשרות את זה היא

כפר נרדים, שמופעל על ידי האגודה הישראלית לכפרי ילדים SOS, שלוחה ישראלית של הארגון הבינלאומי SOS CHILDREN'S VILLAGES. הארגון מפעיל למעלה מ-500 כפרי ילדים ברחבי העולם המשמשים בית לילדים בסיכון. מטרתו של כפר נרדים היא לקלוט ילדים המגיעים ממשפחות הרווחה, מבתי המשפט או ממשפחות הרוסות ולטפל בהם. הכפר מונה כ-13 בתים המחזיקים לפי גילים (בית של צעירים; בית מתבגרים; ובית בוגרים), ויש בית נוסף של קלט החירום, שבו כאמור משמשת אסייג כאם בית. כרגע מתגוררים בבית שישה ילדים, בני 12-7.

לכפר נרדים הגיעה אסייג לפני כארבע שנים, לאחר שעברה תקופה ארוכה בתור סיעת לגננת. "באיזשהו שלב חיפשתי משהו מאתגר יותר", היא מספרת. "התחלתי לעבוד בכפר בתור אם בית מחליפה בתים השונים שבכפר, ולאחר שבעה חודשים הפכתי לאם בית בקלט החירום. ילדי קלט החירום נשארים בקלט לתקופה של עד חצי שנה עד שיוחלט מה ייעשה איתם בהמשך – אומנה, העברה לבן משפחה או היקלטות בכפר. ברגע שמיגיע ילד, אני מכירה אותו ואת הסיפור

שלו, עושה לו סיור בבית, מכירה לו את הילדים הנוספים שבבית, רואה אם הוא צריך בגדים. לפעמים הילדים מגיעים לכאן ממש בלי שום כלום, רק עם הבגדים עליהם".

מהם התפקידים שאת ממלאת בבית? "אני אמא במלוא מובן המילה. אני מטפלת את הארוחות, עושה כביסות, מסדרת את הבית, רצה עם הילדים לקופות חולים ולרופאי שיניים. אם ילד לא מרגיש טוב באמצע הלילה, אני קמה אליו. הילדים יודעים שהם יכולים לדפוק אצלי בדלת בחרר בכל שעה".

העבודה שלך דורשת המון אמוציות. "זו לא עבודה קלה. בשנה הראשונה שלי כאן בכיתי הרבה. לשמוע את הסיפורים שלהם זה לא פשוט. עם הזמן את לומדת לעשות איזושהי הפרדה, קאט בין מה שאת מרגישה לבין העבודה עצמה. אבל ברור שגם היום יש סיפורים שיכרו לים לפרק אותי".

אין לך עדיין ילדים משלך. מאין הידע איך לגשת לילדים?

"אני די מחנכת אותם כמו שההורים שלי חינו אותי כשהייתי קטנה. אני גם תמיד אומרת שאני עושה פה את הסטאנד' לקראת ההורות שלי לילדים שלי".

עם מה הכי קשה לך להתמודד? "לראות את הקושי בנתק הפתאומי של הילד מאמא שלו. זה קורע אותי בכל פעם מחדש. כמו כן, קשה לי עם פרידה מילד שהולך למקום אחר. יש כאלה שנשארים כאן בכפר, אז אני עדיין רואה אותם, אבל יש כאלה שמועברים מכאן למקום אחר, ולרוב אני יודעת מה עלה בגורלם".

יש לך לפעמים גם רגעי ייאוש? "יש ימים לא פשוטים, אבל זה עובר. למשל עכשיו, כשקר וגשום ולא כל כך יוצאים החוצה, אז הילדים פחות מתפרקים. הם יותר בבית, יש להם קוצים בטור סיק, הם רוצים לצאת, להתנדנד, לשחק כדורגל. יש תחושה שהבית הוא סיר לחץ, ואת אומרת: "אללה, שכבר יגיע האביב ותצא השמש!".

לטענת אסייג, כאמור, אחד הדברים שהכי קשה להתמודד איתם זה הבכי קורע הלב שהילד פורץ בו באמצע הלילה. "הדבר היחיד שאת יכולה לעשות באותו רגע זה פשוט להיות עם הילד, לשבת לידו, לחבק אותו, לשמוע אותו, כן לתת לו לבכות, לתת לו יד כדי שיירדם", היא אומרת.

על הקושי בהתמודדות מעידה גם טלי דובדבני, 52, אמא לשלושה ילדים ממושב הבונים, המתנדבת ב"חיבוק ראשון", עמותה לטיפול בתינוקות נטושים. זה כשנתיים מגיעה דובדבני פעמיים בשבוע לבית החולים רמב"ם ומנסה במהלך ארבע שעות ביום להרעיף אהבה על התינוקות שננטשו על ידי הוריהם. "המתנדבות נמצאות עם התינוקות לפעמים לאורך שבועיים-חודש, ואז הם נמסרים לאימוץ או לאיזושהי מסגרת", היא מספרת. "כואב לי מאוד שאנחנו לא יודעות מה קורה איתם אחרי זה, וכולי תקווה שהם נמסרים לאימוץ ולא לבתי יתום מים. כל התינוקות פה גורמים לי לבכות ולרצות לקחת אותם הביתה. ההתנדבות הזאת קורעת לך את הלב, אבל את מבינה שזה המצב ועושה את המקסימום שאת יכולה".

"מתי תדאגי לעצמך?"

"יש לי שלושה בנים ביולוגיים", מספרת יעל (שם בדוי), בת 42, המתגוררת באזור המרכז ומשמשת זה כשנתיים

צילום: שירה נמר

נועה אסייג, אם הבית של קלט החירום בכפר נרדים בערד (בתמונה): "בשנה הראשונה שלי כאן בכיתי הרבה. לשמוע את הסיפורים שלהם זה לא פשוט. עם הזמן את לומדת לעשות קאט בין הרגש לעבודה, אבל גם היום יש סיפורים שיכולים לפרק אותי"

26.53x30.08	2/2	5 עמוד	המגזין	מעריב	09/02/2016	51784313-2
צעירים בטיכון - 41340						

טלי דובדבני, מתנדבת בעמותה לטיפול בתינוקות נטושים (בתמונה): "יש נסיבות שבהן עדיף שההורים לא יגדלו את הילד, אבל הכי כואב לי כשאנשים נוטשים תינוק משום שהוא חולה. לתינוקות האלה הכי קשה למצוא משפחה מאמצת"

צילום: מירב

נשיקות וחיבוקים", היא משתפת. "כמו כן, אם למשל אני גורמת בתוך חודש לילד שתקופה לא דיבר ולא תקשר, לה תחיל לדבר, לצחוק ולשחק עם חברים – הרי שזהו סיפוק מאוד גדול".

איך הפכיבה מניבה לעיסוקך?

"יש תגובות של 'וואו, כל הכבוד לך, ואני לא הייתי מסוגלת'; ומצד שני יש מי שאומר 'אוקיי, ומה איתך? את בת 35, את צריכה את החיים שלך, ומתי תדאגי לעצמך?'".

ומה את עונה להם?

"שאפסיק כשההוא שם למעלה יגיד לי מספיק".

"לא שופטת אף אחד"

דובדבני מודה כי אחד התינוקות שק רעו את לבה הוא פעוט בן 3 שננטש בבית החולים ונמצא שם עד היום בשל מצבו הרפואי. "מאוד נקשרתי אליו, אני אוהבת אותו כמו בשר מבשרי, ואני מפני נקת אותו כאילו היה הילד שלי", היא מספרת.

מדי שנה ננטשים כ-300 תינוקות במחלקות היילודים של בתי החולים בישראל (רבים מהם עם בעיות רפואיות). מטרתה של עמותת "חיבוק ראשון" היא למלא את החלל הנוצר בהיעדר הטיפול ההורי ולספק עד כמה שניתן את הצרכים הרגשיים והקוגניטיביים החיוניים כל כך להתפתחות התקינה של התינוק. נוק, 500 מתנדבות "חיבוק ראשון" דואגות לבלות עם התינוק כמה שעות בכל יום, להעניק לו חום, אהבה ומגע, לשחק איתו, לשיר שירים, להקריא סיפורים ועוד.

טלי, איך נראה המפגש עם התינוקות?
"את מגיעה לבית החולים, ואת צריכה להכיר את הילד לאט-לאט. את ניגשת אליו, מרימה אותו (הרבה פעמים הוא מחובר לכל מיני מכשירים), את מחבבת, מלטפת, לפעמים לוקחת לטיפולים בריפוי ובעיסוק, טיפולים בהידרותרפיה בכריכה. אנחנו עוטפים את הילדים באהבה, ולא משנה מאיזה מגור ומאיזו דת הם".

את חושבת לפעמים גם על ההורים שננטשו את התינוקות?

"לפעמים יש נסיבות שבהן עדיף שההורים לא יגדלו את הילד, למשל אם האמא היא נרקומנית או זונה. הלי וואי שאפשר היה לשקם את האמא כדי שתוכל לגדל את הילד. אבל הכי כואב לי זה כשאנשים נוטשים תינוק משום שהוא חולה. לתינוקות האלה הכי קשה למצוא משפחה מאמצת, והגורל שלהם לא מזהיר. אבל אני לא שופטת את ההורים. אני לא יכולה לשפוט אף אחד, אני לא אלוהים".

משפחת אומנה לילדה בת 6. "כשהילדים גדלו והבית התחיל להתרוקן, בעלי ואני הרגשנו עדיין צעירים ושאנחנו עדיין רוצים לתת", היא מספרת. "כמו כן, היה לי גם רצון לבת, ואמרת שאם לא דרך הטבע, אז אפשר גם בדרכים אחרות".

יעל ובעלה התקשרו לארגון "אור שלום", ארגון ללא מטרת רווח המטפל במעל 1,400 ילדים ונוער בסיכון שהוצאו מבתייהם על ידי רשויות הרווחה והועברו למסגרות חוק-ביתיות עקב חוסר תפקוד הורי, התעללות או הזנחה, והציעו עצמם בתור משפחת אומנה. "עברנו מבדקי התאמה ונמצאנו מתאימים", היא מספרת. "קיבלנו הריצאות על מהות האומנה, הסבירו לנו שיש גם משפחה ביולוגית בצד השני ומה הקשיים שיכולים להיות בדרך".

ספרי על המפגש הראשון עם הילדה.
"היא הייתה בת 4 ושהתה במשפחת קלט. היא שבתה את לבנו מהרגע הראשון שראינו אותה. היא ילדה מדהימה ויפה פייה. היא מאוד חיכתה למשפחה, והכינינו אותה במשפחת קלט שמחפשים לה משפחה. הילדה ישר נקלטה במשפחה שלנו והשתלבה מאוד יפה עם הבנים, שכמו בן מראש הסכימו למהלך הזה. היא קוראת לנו 'אמא ואבא'. היא גם בקשר עם ההורים הביולוגיים שלה ונפגשת איתם בערך פעם בשבוע".

איך את מתמודדת עם כך שאולי בעוד כמה שנים יחליטו להחזיר את הילדה להוריה הביולוגיים?
"כשנכנסנו לכל התהליך הזה, ידענו כל הזמן שאנחנו נותנים בית חם למי שהו שזקוק לו עכשיו, ויכול להיות שמחר הוא לא יהיה איתנו. אנחנו מודעים לכך שהדברים יכולים להשתנות, וגם יודעים שמה שמערכת הרווחה של המדינה תחליט יהיה לטובתה של הילדה".

יעל מספרת שניתן לראות שהילדה נקלטה היטב גם בזכות העובדה שהיא אפילו מתחצפת לפעמים. "בשנה הראשונה היא עשתה הכל כדי לרצות אותנו, ואילו כיום היא כבר כמו כולם", היא מספרת. "היא דורשת, היא 'מחליטה' עלינו, היא מסובבת אותנו. אני שמחה שהיא קיבלה את הביטחון הזה ושהיא מתנהגת כמו כל ילד ביולוגי. לפעמים כשהיא מתחצפת, אני מחייכת בלב ואומרת איזה כיף שהיא כבר מרשה לעצמה. אני הכי מבוגרת מבין האמהות בגן, אבל כיף לי עם זה. כיף לי לדאוג למישהו שהחיים לא האירו לו פנים. זה מאוד ממלא אותי".

גם אסייג מכפר נרדים מספרת על הסיפוק האדיר שהיא שואבת מעבודתה. "היום, למשל, חזרתי מחופש של שלושה ימים, והילדים ראו אותי, התחילו לצעוק 'נועה הגיעה' והרעיפו עלי".

צילום: אורית יערי